

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกันระหว่าง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้ 1. ศึกษาถึงลักษณะของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. ศึกษากระบวนการจัดการความขัดแย้งที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา ระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ ได้อาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นเครื่องมือในการศึกษาและวิเคราะห์ กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลซึ่งรับราชการและปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งหมด 35 คน ประกอบด้วย ข้าราชการฝ่ายปกครอง จำนวน 3 คน กำนัน จำนวน 12 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 10 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน และ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน ผสมผสานกับการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของความขัดแย้งเกิดขึ้น เกิดจากสาเหตุหลัก 3 ประการ คือ ประการแรก เป็นเรื่องของความไม่ชัดเจนในระเบียบ กฎหมาย โดยเฉพาะบทบาท อำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่ายซึ่งถูกกำหนดโดยกฎหมายคนละฉบับกัน และแต่ละฉบับก็มีความซ้ำซ้อนกันอยู่ ประการที่สอง คือ ปัญหาการเข้าสู่ตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากต่างฝ่ายมาจากการเลือกตั้ง ทำให้ต้องเป็นคู่แข่งทางการเมืองกัน และประการที่สาม คือ มารยาทในการทำงานและความขัดแย้งส่วนตัว สำหรับกระบวนการซึ่งทั้งสองฝ่ายนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาในการทำงานร่วมกัน มีทั้งการแก้ไขปัญหาในระยะสั้นและระยะยาว โดยการแก้ไขปัญหาในระยะสั้นวิธีแรกคือ การใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวและการประสานผ่านคนกลาง ในการเจรจาประนีประนอมและหาข้อยุติของปัญหาแต่ละเรื่อง วิธีที่สองคือ การใช้บทบาทภาวะผู้นำของนายอำเภอและปลัดอำเภอ ในการประสานงานและบริหารจัดการความขัดแย้งในแต่ละพื้นที่ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแตกต่างกันไป ส่วนการแก้ไขปัญหาในระยะยาวซึ่งข้าราชการฝ่ายปกครองได้เสนอไว้ วิธีแรกคือ ฝ่ายปกครองและฝ่ายท้องถิ่น ควรมุ่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เห็นความแตกต่างระหว่างการเป็นผู้ปกครองท้องถิ่นที่กับการเป็นนักการเมืองท้องถิ่น และวิธีที่สองคือ ควรมีการแก้ไขกฎหมายอันเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ในส่วนที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ ให้มีการแบ่งภารกิจ อำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน

สำหรับผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า นอกจากวิธีการแก้ไขปัญหาที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอไว้แล้ว ควรมีการนำกลไกของคณะทำงานในรูปแบบคณะกรรมการหมู่บ้านเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวด้วย เนื่องจากผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการยอมรับจากราษฎร ในหมู่บ้านและตำบล ประกอบกับเป็นคณะทำงานที่มีกฎหมายรองรับและมีบทบาทหน้าที่ในการร่วมเสนอข้อปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านอยู่แล้ว ดังนั้น การประสานงานระหว่างหมู่บ้านกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แทนที่จะเป็นการตัดสินใจเฉพาะตัวของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แค่เพียงคนเดียว ก็จะเป็นการตัดสินใจร่วมกันในรูปของคณะกรรมการหมู่บ้านแทน ซึ่งน่าจะได้รับการยอมรับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น และยังเป็นการลดความขัดแย้งระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อีกทางหนึ่งด้วย

This research aims at investigating the conflicts between the sub-district /village headmen and the Local Administration Organizations in Sansai District, Chiang Mai Province. The objectives of this research are 1) to study the patterns of conflicts between the sub-district /village headmen and the Local Administration Organizations. And 2) to study the management process used for resolving the conflicts between the sub-district /village headmen and the Local Administration Organizations.

This study is a qualitative research conducted by using in-depth interview method. 35 government officers and personnel who work in Sansai District of Chaing Mai Province were interviewed. These interviewees include 3 government officers, 12 sub-district headmen, 10 village headmen, 5 administrators and 5 general secretaries of the Local Administration Organizations. The study of previous literatures was also used as a part of data for this research.

The research results showed that there were 3 patterns of the conflicts. First, the conflict caused by the vagueness of laws or regulations: the roles and duties of related personnel were assigned by different laws, and the contents of the laws were overlapped each other. Second, the conflict caused by the access to the positions (Sub-district /village headmen and Administrators of the Local Administration Organizations): they all accessed to the positions via election, so they can be competitors of each other in the election. And third, the conflict caused by working manners and personal disputes. For conflicts resolutions used by each party, there were both short-term and long-term conflict resolutions. The short-term conflict resolutions were done in two ways. First, the related parties will use their personal relations or middle men for compromising the disputes. Second, the district chief officer and the district general secretary will be asked to resolve or manage the conflicts in each location. For long-term conflict resolutions, the government officers proposed that, firstly, the central government and local government officers have to educate the sub-district and village headmen on their roles and duties as the community leaders which are different from those of the local politicians. Secondly, the laws and regulations which are vague and overlapped, especially in the section of roles and duties, must be amended.

In addition to what have been suggested by the interviewees, the researcher proposed that there should be so call village committees involving in the conflict resolutions because the committee members will be selected from those knowledgeable people who are respected by the villagers; and the committees were approved by laws. And, one of their roles is to resolve the conflicts occurred in the village. Therefore, it can be concluded that the cooperation between the villages and the Local Administration Organizations should be done in a form of village committee, not by the headmen's decision alone. This way of work will probably be more accepted by the Local Administration Organizations, and it can, in addition, reduce the conflicts between the sub-district /village headmen and the Local Administration Organizations.